

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul IV. No. 178

Constanța, Duminică 15 Septembrie 1896

20 bani număr

O cestiune personală

Provocați de „Columna“ d-lui Kotciū, suntem siliți a vida asta-și o cestiune personală, pentru care cerem toate scuzele noastre abonaților.

Trecem drept la subiect, reluând firul de unde l'am lasat în rëndul trecut.

„Columna“ dice: d. *Grigorescu e străin de localitate...* Da, e străin. Grigorescu era silvicultor în Brăila la 1878, de unde a fost ales cu alți doi colegi ai săi din țară, actuali inspectori silvici, d-nii I. Chihăia și Miha'il Radulescu, a trece în Dobrogea spre a regula serviciul silvic, dându-i-se cele mai importante păduri, centrul Babadagh. Grigorescu n'a stat de giaba și fara folos acolo, pădurile Babadaghului fiind ași cele mai frumoase, mai bine rotunđite și mai bine îngrijite.

Grigorescu a venit în Constanța la anul 1885, trimis tot de minister, spre a organiza serviciul de împăduriri, care s'a început la Comarova și Murfatlar, unde e ași cea mai frumoasă pepeniera din Dobrogea.

Voi, de unde ați venit și cine v'au chemat în Constanța, și chiar în Dobrogea?

Grigorescu e supărat pe Ministerul Domeniilor... Bine că n'ați dis: pe țara întreaga! Grigorescu nu e supărat pe nici un minister, ci pe niște mișei, veniți tot din Basarabia, cari, cu *acuzatii dovedite false*, au indus în eróre autoritatea punându-l în disponibilitate pentru că a îndraznit a face proces Statului, încă pendinte, în cauza revendicării unui pământ cumpărat

la licitație publică. (Veđt comunicatul de 8 colone în „Monitorul Oficial“ de la 16 Iulie anul 1891). Auđi colo: sa și se rapească averea, de un agent inferior al Statului, și sa n'ai dreptul a reclama în justiție?!

Grigorescu, de și român, p'ate, de origină, dar de peste hotare... Ei și? Trebuie să fie cine-va, ca voi, de peste Prut, Găgăuzi, ca sa aiba dreptul a intra în „jirueta“ din Constanța, dobândita cu sângeromânesc? Scim noi bine și nu odata am constatat că v'ă stă în gât tot ce e român de peste hotare; dar încaltea, arătați-ne un român de peste Dunăre, pe care l'ați procopsit voi în Primăria ce o dirigeți. Absolut nici unul. În administrația comunei, condusa de *netîgăduitul* român Kotciū, ca și la prefectura Constanței, afara de arhivar și unu sau doi indigent, mai e vre-un român de sânger, măcar printre giótele de pavatori, salahori, matoratori și caruși și toți câți *tupesc* în strachina bugetului? Adevărat, țara lui Hübsch! „Mânca-le-ar inima căinii“ celor ce v'ă îndrăgesc și v'ă ține la inima propagandei sentimentelor românești!

Serviciul militar nu l'u făcut nici în România nici în Transilvania și nu se știe de s'a lăpădat de protecție nici dacă e încetățenit.

Auđi hal! Un Kotciū și un Mai-Kotciū, sa întrebe pe un român, în țara lui, dacă e român și încetățenit! Aceasta ne aduce aminte un incident tragico-comic petrecut acum câți-va ani. Repo-atul Hafus Regep, cerënd colonelului Peiu, un act doveditor că e român, la o trebuința ce avea, acesta i-a lipit două fapte pe amândoi obra-

și, drept răspuns la naiva întrebare a ajutorului de Primar.

Noi vom fi mai politicoși cu festul coleg al lui Hafuz, fiind-că nu suntem în starea din urma a regretatului colonel.

Grigorescu, amăgit de promisiuni mari împreună cu alți 35, între cari cei mai mulți bacalauriați și studenți universitari, a venit aci de tânăr student, părăsind clasa a 6-a liceala, *ales* fiind între cei câte doi de fie-care gimnasiu românesc din Austro-Ungaria, chemați de guvernul României din 1868 spre a popula școala de agricultură și silvicultură dela Herestrău, dându-se tuturor bani de drum. Grigorescu e unul dintre cei puțini câți, putënd suporta rigorile acelei școli, a terminat, luând diploma de capacitate, după care a fost numit silvicultor. — Sorți a tras la Brăila, fiind silvicultor încă în serviciul Statului, la anul 1877, de unde a fost scutit de miliție pe temeiul angajamentului cu Statul, care obliga pe absolvenții acelei școli a servi Statului 10 ani după isprăvirea cursurilor. Voiți dovedi pentru toate aceste? poștiți la redacție, căci ar fi prea lung ale înșira aci.

În priuința *suditenței*, am mai dat niște probe unui contestator, *vađe-se jurn*, „Constanța“ pe Februarie 1892. Vrea d-l Petrescu Malcoi sa le experimenteze și d-sa?

Acum avem drept a v'ă întreba, la rându-ne: Unde ați făcut armata? Ce lapte ați supt și ce limbă ați vorbit la sinul mamei vóstre? pe care pare ca ați uitat-o acum? Nu v'ești răspunde, v'ă

vom face tot noi acest serviciu. Haz mai au detractorii de la „Columna” în citarea fabulei cu ari- ciul și șobolanul. Adeca, Grigo- rescu, care, se știe, a cumpărat la venirea sa în Dobrogea mo- șia ce o are și acum, iar la venirea în Constanța o pereche de case, se umflă ați în casa celor ce au venit aci cu 10 lei în pungă, împrumutând la o ne- voie familială o sută de lei, plă- tibilă în rate, ori cerând slujbe de ajutor de grefă, cum a făcut d-l Koiciu și un alt protegiat al său, cari au asta-ți moșii de 5—600 hectare, vile, case, vit și averi mișcatore de deci de mit de lei! Cum inți șobolan! Dar unit din șobolanit de la 1878 s'au metamorfosat acum așa de mult că, întocmai ca niște alte ani- male necurate nu de ghimpit a- riciul, dar nici de o sula sdra- vana nu li se mai răsinte ceafa.

S'a tăiat lui Grigorescu puntea as- pirațiilor înainte de a trece gârta... ceea ce va să zică că s'a destituit Grigorescu înainte de a se pri- copsi la oficiul stărei civile. Ei și? D-ta, Domnule Malcoi Pe- trescu, n'at fost destituit din Sub- prefectura de Silistra-Nouă de a- același șobolan? Ți s'a tăiat ore ați puntea culmei aspirațiilor? de a te lega, ca o tinichea, de coda acelu șobolan?

Grigorescu a fost numit la o- oficiul stărei civile de consiliul co- munal, depă cum am probat. Ko- iciu la destituit din oficiu, și nu- mai după 5 zile, după faptul îm- plinit, s'a cerut încuviințarea con- siliului comunal, găsind gata spre a-i aproba fapta păcătoasă nu- mai doi dintre cei ce ne-am ales împreună, pe furnisorii comunel, Pencioff și Locmanian. Nu vor- besc de consilierii ce poartă sgar- da prefecturii, cari n'au meritat în- crederea alegătorilor. Ce vină a avut Grigorescu? Singuri o spun că „Grigorescu n'a fost espulsat pentru vre-o infracțiune la legea penală, ci pentru ingratitude”.

Când, și către cine? Dar slujbele Primăriei sunt proprietatea d-lui Koiciu? Dar, prefectul a ordonat. Minciuna. Prefectul n'avea nici un zor să se comita o ilegalitate sfrun- tata. Puțin îi pasa lui dacă des- tituirea avea loc înainte sau după ședința consiliului comunal. Sa spunem noi cauzele: pentru ca Koiciu n'ar fi putut obține de la consiliu înlocuirea; pentru ca, ori cât de înodați ar fi parte din ei cu Primarul, prin fapte necin- stite, n'ar fi putut fi nici unul așa de mișel să zică că Grigorescu a făcut lucruri pentru care merita să fie destituit.

Dar ați spus-o: motivul este „in- gratitudinea”. Dar Grigorescu n'a făcut nici unui consilier nimic; nici nu le cunoaște casele de- cât la doi inși. Cătră Koiciu? Dar Grigorescu nu i-a urecat de- cât o singură dată scările, în cestii de alegeri, când s'a fixat, în pre- sența a 20 alegători, punctele pro- gramului din 1894, lucrat apoi de el. D-l Koiciu nu 'și aduce aminte de scările de deasupra lui Violato? de telegramele ce Gri- gorescu redigea și platea? de răs- punsul a dat d-lui Belciu, care 'i ofe- ria ajutorial și o diurna de 200 lei de la plantații?

Cine este ingrat? Judece lumea și alegătorii cari știu.

Vorbiți de Breoningita. Dar plă- țile în cestia aducerii apei, plus 100 mit lei ce voiați să dați pen- tru expropriere a izvoarelor; dar ilu- minatul orașului pe 15 ani cu țiteiu, propus și votat, fără licitație, sunt lucruri cinstite? Zice-ți că con- tractul pentru luminat e perfect, aprobat etc. că, combatându-l, „re- gretați a mă fi pus rău cu alegē- torii și chiar cu prefectul, repre- sentantul guvernului central, care n'a avut nici un amestec în totă această afacere”. Cu alegătorii, pro- ba nu e făcută încă, dar cu pre- fectul da, și tocmai pentru că d. prefect, deșteptat printr'un referat anume, „n'a avut nici un amestec”, protestăm noi. Ce face d-sa, dacă nu priveghiază nici serviciile ce-l

sta sub imediata dependența, când mai ales scie de cine sunt con- duse?

„Dar ceea ce este surprinzător pen- tru lumea, care a cetit opinia d-lui Grigorescu de la 23 Iulie, este surprinzător și pentru însuși d. Grigorescu, de unde și până unde, la d-sa, atâta cunoștința în ma- teria iluminatului...”. De unde? Dar, Grigorescu este elev diplo- mat al unor profesori ilustrii, al d-lor P. S. Aurelian, președintele Camerii Deputaților, al d-lui C. F. Robescu, primarul Bucureștiului, al d-lui Pana Buescu, deputat, directorul „Unirei” și alți profe- sori distinși ai tehnologiei sil- vico-agricole.—Voi ce școlă ați fa- cut și ce diplome aveți? Sa ve- dem, veți produce alt-ceva de cât un certificat de la grefa de Ismail?

Grigorescu, cât a fost silvicol- tor, a făcut studiul *Pădurile Do- brogei*, reprodus și laudat de „Re- vista Pădurilor”, organul silvicol- torilor și al Societății centrale „Progresul silvic”, și a pus basa împăduririlor prin pepenierile Mur- fatlar și Comarova. În cestiuca domeniului, a contribuit, cel întâiu și mai puternic, la darimarea re- glementelor domeniului, dinainte de 1890, ce țineau încatușat ori-ce progres economic, valoarea proprie- tații fiind aproape zero. Va țe-se „Re- vista Economică” a Dobrogei pe anul 1889. La comuna Constanța, înainte de a fi consilier neplatit de nimenea, a făcut, numai în trei ani, parcurile și alelele ați, de unde nu erau, până la venirea sa, nici 100 arbuști în tot interiorul și împrejurimile orașului.

Prin ziarul „Constanța”, pe care l'a fondat cu spesele sale, dacă nu-i recunoșteți alte merite, a făcut lucruri ce nu se pot tăga- dui de nimenea: a împedecat multe rele ce puteau face românismului omen ca d. Koiciu.

Iată cine e Grigorescu.

Spu-ne-ne acum, cine sunteți voi de la „Columna O. i. l. i. u.”? Spue-ne d-nii Koiciu și Mil-koiciu ce au făcut d-lor pentru Dobrogea

și Româniism, de când mânâncă pâinea albă a țării românești? Haide, răspunde-ne mai repede, domnule Koiciu, cât ești în capul orașului și ai trecere pe lângă redactorul avocat al comunei.— pâna ce nu intri de unde ai eșit. În borta de la Anadolu-kioi.

PROGRAMA

Vizita M. S. Impăratului Frantz Iosef în România.

La Virciorova

Trenul imperial va sosi la Virciorova luni 16 Septembrie, orele 6 dimineață, și se va opri numai câte-va minute.

M. S. va fi întâmpinată aici de d. D. mitrie Sturtza, președinte de consiliu și ministru de externe și generalul Budișteanu, ministru de război care în numele Suveranilor și a guvernului vor saluta pe Augustul O.spe.

D. General Budișteanu va prezenta apoi M. S. Impăratului pe d. general Barozzi, colonel Lambriano și major Dumitrescu care vor fi atașați pe lângă Monarch.

D. general Barendel va prezenta raportul trupelor corpului I de armată.

Trenul imperial va porni apoi.

La Craiova

unde va sosi la orele 9 dim. Aici Augustul O.spe va fi primit la gară de către M. S. Regele și de o numeroasă suită militară. Se vor afla față și primarul Craiovei, reprezentanții magistraturii, etc.

Craiova-Pitești

Suveranii urmați de Suitele Lor, de miniștrii și celelalte persoane oficiale, se vor sul în tren și vor porni spre București.

Între Craiova și București se va servi dejunul.

Pitești

Aici trenul se va opri câte-va minute și d. general Heracție Arion va prezenta M. S. Impăratului raportul trupelor corpului II de armată.

La Slatina și Pitești onorurile militare vor fi date de câte o companie de soldați.

La Chitila

La apropierea de gara Chitila forturile de aici vor trage mai multe focuri, cărora răspunde focurile unei baterii de artilerie de Dealul Spirei, anunțând Capitalei sosirea Suveranilor.

În București

Trenul imperial va intra în gara Bu-

curești la orele 3 și 30 minute, Suveranii vor fi primiți de M. S. Regina, Altețele Lor Regale Principele Ferdinand, și principesa Maria și A. S. R. Ducele de Sax-Coburg și Gotha.

Apoi domniile miniștrilor și soțiile lor, fostii miniștri, marii demnitari a tuturor corpurilor constituite etc.

Într-o ură și prezentările oficiale, cortegiul se va forma astfel:

În prima trăsură vor lua loc M. S. Impăratul și M. S. Regele.

În a doua trăsură M. S. Regina și A. S. R. Principesa Maria.

Apoi d. Sturdza cu d. Goluchowski, D. general Barozzi cu contele de Paar, Etc etc.

La Palat

Cortegiul va parcurge calea Grivița și calea Victoriei până la Palat, unde Suveranii vor descinde.

Scara la 7 ore prânz de gală la care vor fi invitați miniștrii, fostii miniștri, personalul legățiunii Austro-ungare, suitele Suveranilor, etc.

La orele 9 toate muzicile vor suna retragerea.

La Cotroceni

A doua zi, Marți 17 Septembrie, la orele 8 și jumătate dimineața, Suveranii se vor duce în trăsuri deschise la Cotroceni, parcurgând calea Victoriei și bulevardul Elisabeta.

Ajunși în palatul de la Cotroceni, M. S. Regele se va duce călare să ia comanda trupelor, ce se vor afla pe platoșă.

M. S. Regina și Principesa Maria se vor duce în trăsură.

M. S. Impăratul, urmat de statul său major și de atașatul militar român, se va duce călare pe platoșă, unde va fi întâmpinat de M. S. Regele care va prezenta raportul trupelor.

Apoi va urma de filarea, care se va termina la orele 11.

La orele 11³/₄ dejun oferit în palatul de la Cotroceni de către Altețele Lor Regale Principele Ferdinand și Principesa Maria.

La Fortul Chitila

La orele 1 și un sfert Suveranii și suitele lor vor pleca prin gara Cotroceni la fortul Chitila pe care-l vor vizita. Apoi bateriile și forturile învecinate vor trage cu cartușe de manevre.

La Sinaia

La orele 3 pleacă la Sinaia unde trenul va ajunge la orele 5.30.

La orele 7 prânz la Castelul Peleş. Mercuri 18 Septembrie dimineața vi-

zitarea împrejurimilor și apoi dejunul la pădure la stina regală.

Seara la 6 prânz la Castelul Peleş.

La 10 seara plecarea Augustului O.spe și a suitelor Sale prin Predeal.

INFORMATIUNI

Astăzi expiră termenul sesiunii ordinare de 15 zile a ședințelor consiliului comunal. După cum am prevădut, nu s'a ținut de cât două ședințe, de și sunt atâtea lucruri de făcut și hotăriri de luat. În ultima ședință de luni 9 curent, s'a desbătut o singură chestiune, aceea a aducerii apel. Coacra stăruinței și votului Primarului, în urma unui important discurs al d-lui Grigorescu, consiliul a decis a nu se plăti banii pentru proiectul aducerii apel, până ce antreprenorul nu va face studiile necesare și pe proprietatea comunei de la Palaz, cum am susținut de atâtea ori a se face. Dl Primar adusese mai înainte la ședință pe procuratorul proprietarului izvoarelor de la Caragea-Dirmen, pe d-l Dieran Enirzean, nealegător, prin urmare incapabil a cumpăra proprietățile rurale, care a cerut, ca deplin împuternicit a lui Toma Anastasiu cu procura de la 26 August a.c. 62000 lei plus un loc „în orașul Constanța“ de 500—600 m p. drept despăgubire pentru cedarea izvoarelor. Acest loc are o chirie anuală, pentru grădina de zarzavaturi, numai de 450 lei.

În urma protestului energic al d-lui Grigorescu, care a dăș că și va da dimisia din consiliu dacă se intră în tocmeală mai înainte de a se face studiile la izvoarele comunei, consiliul a luat pur și simplu act de cererea d-lui Enirzean, fără alte angajamente. Notăm spre știință că d-l Enirzean este nepotul d-lui Frenkian, Președintele Camerei de Comerț și naș al d-lui Primar Koiciu Izvoarele ținuse în stufărie, care nu pôte fi de cât proprietatea Statului.

Vom reveni.

Profesorii gimnaziului clase din Constanța s'au reünas aceeași al Școlii normale, adică d-nii:

Christu Negoescu, licențiat în litere și filosofie, doctor în științele politice, profesor de Istorie, Limba Română și Limba Latină, cu 300 lei lunar.

D. metru Radulescu licențiat în științele matematice, profesor suplinitor de Matematică și Fizică și Caligrafia, cu 300 lei lunar, având și Direcțiunea Gimnaziului.

Ión Bănescu absolvent al facultății de litere ca profesor suplinitor de limba Franceză, Religie și Geografie cu 300 lei lunar.

Eugeniu Smerk absolvent al conservatorului, maestru suplinitor de Musica vocală cu salariu de 150 lei lunar și

Neculai Constatinescu, maestru suplinitor de gimnastica cu 150 lei lunar.

După informațiunile pozitive ce avem, cursurile vor începe negreșit Luni 23 curent. Indemnăm pe părinții așii duce cu încredere copil pentru clasele I și II câte funcționează deocamdată.

D-l Koiciu prin organul său primit așii ne întreba cum stau finanțele Ligei. Știe sigur fostul Președinte că cei 5 lei sacrificați de d-sa pe altarul Românismului sunt țintuiți în casa Ligei.

Ministerul Agricult., Industr., Comer. și Domeniilor
—
Direcțiunea târgului de vite de la Constanța

AVIS

Cumpărările și vânzările în Târgul de vite de la Constanța se fac în ore ce timp.

Vitele eșite din Tîrg sunt garantate de sănătose. Străinătatea cere acest lucru și este interesul țerei să prezinte vitele la export în condițiunile, în care se cere.

Direcțiunea este la dispozițiunea economiilor de vite, a crescătorilor, a comercianților și în genere a tuturor persoanelor care se ocup de economia și transacțiunile comerciale de vite, pentru a le face toate înlesnirile și a le da informațiunile ce vor cere.

Sunt rugate toate persoanele, cari fac afaceri comerciale cu vite, a se adresa târgului și a face transacțiunile prin intermediul lui.

Direcțiunea

Anunț

Sub semnatul aduc la cunoștiința Onor. amatorilor, că am de închiriat un dam (grajd) de oi, precum și mai multe șiri de fân de vânzare, recolta anulul acesta.

Amatorul se vor adresa numai la proprietar în Laz Mahale

N. ALESSIU.

„UNIREA“

Societate generală de Asigurare Mutuală
DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin înaltul Decret Domnesc sub No. 1536 după decisiunea consiliului de miniștri de la 27 Iunie 1877. *Monitorul oficial* No. 160 din 6 I(28) Iulie

Acastă societate de proprietate asigură contra incendiului, imobile, fie construite de zid, palantă sau gard, fie acoperișul lor cu tînichea, olane, șindriliă, treacii etc. Plata asigurării e cu mult mai scăzută aproape pe jumătate de cât celelalte societăți cari fac o speculă din prețurile asigurărilor.

Deosebit de aceste clădiri societatea mai asigură contra incendiului:

Mobile, Mărfuri, Produse, Pae și Nătreji în Șire, Stogur, clăi pe câmp liber și în magazii

Societatea „Unirea“ mai face asigurări asupra „Vieții“ în toate combinațiunile uzitate și anume:

- a). Asociațiuni mutuale de supra-veșnire
- b). Asociațiuni mutuale cu produs minimal garantat, și cu participare de 85 la sută.
- c). Contra-asigurări cu 8 la sută dobândă și fără dăbândă.
- d). Capitaluri fixe în cas de deces cu beneficiul etății.
- e). Asigurări temporale și
- f). Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenea mai asigură contra riscurilor de „Grindină“ precum și contra riscurilor de transport pe fluvii, mări și corpuri din vase, toate aceste asigurări „Unirea“ ei face cu precuiri reduse.

Informațiuni și prospecte se dau în București la Direcțiunea generală strada Domnei No. 2, iar în districte la agențiile respective din orașe.

Direcțiunea generală

Societății de asigurare „Unirea“ mutuală

Institutul Român de Domnișoare din Constanța

Avisăm cu plăcere pe Onor. părinți care au domnișoare și doresc a le plasa în Institutul nostru, că pe lângă celelalte studii, d-l Covati va preda și limba elenă.

Direcțiunea

Ocaziune Bară

De vânzare

Una tipografie și legatorie de cărți bine montate, având 2 mașini pentru tipărit și una mașina mare cel mai modern sistem pentru tăiat.

TIPOGRAFIA

este îndestrată cu tot materialul necesar și în stare a executa lucrări în limbele română franceză și greacă, posedând litere de toate caracterele și din cele mai moderne, iar

Legătoria de Cărți

are aparatele și ustensilele în perfectă bună stare.

Atcherul este instalat în centrul orașului CONSTANȚA la cea mai bună poziție și deja are lucrări angajate care dau materie de lucru pentru mai mult timp.

Condițiunile de plata sunt foarte favorabile; se pot efectua și în rate lunare, trimestriale sau semestriale, dar vor fi garantate.

Doritorii să se adreseze proprietarului lor d-lui DIMITRIE NICOLAESCU în Constanța.

În vederea viitorului ce are orașul Constanța ca singur punct de export și ca stațiune balniară, cum și a marilor lucrări întreprinse, de stat și societăți particulare, este în adevăr o ocaziune rară, pentru cei ce ar voi să ia această afacere, care oferă celemai mari și sigure șanse de câștig.

Ocaziune Bară

Tipografia „Română“ DIMITRIE NICOLAESCU. — Constanța